

شناسه	رویه -	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۳/۰۱/۱۶
عنوان موضوع	طرح موانع صادرات محصولات کارخانجات سیمانی و توافقات انجام شده در دبیرخانه		
مرجع طرح موضوع	سیمان غرب آسیا به نمایندگی از شرکت های تولید کننده سیمان		
شرح موضوع	شرکت سیمان غرب آسیا در رونوشت نامه شماره ۹۴۸۸۳-۰۲-ک-ص مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۵ اعلام نمود، عرضه سیمان در بورس کالا به صورت صد در صدی توسط کارخانجات سیمان کشور و تحت نظارت سازمان حمایت از مصرف کننده با قیمت های تعیین شده و مصوب (قیمت دستوری) عرضه می گردد. با عنایت به تولید سیمان در استان با ظرفیت بالا قیمت انواع سیمان در بازار بورس فیزیکی رقابتی نبوده و با قیمت های کف عرضه و خرید انجام می شود. این مانع موجب گردیده است، تا بعضا برخی افراد حقیقی با کارت بازرگانی (کارت های شخصی و یک بار مصرف) سیمان را از کارخانجات خریداری و نسبت به صادرات آن اقدام نمایند. ضمن اینکه سیمان خریداری شده از بورس کالا، نیمی از قیمت اصلی آن است و سیمان تولیدی که می بایست در داخل کشور استفاده شود را صادر می کنند. صادرات سیمان تولیدی استان با قیمت کمتر از واحدهای تولیدی اصلی صادرکننده سیمان، آسیب جدی به بازار صادراتی این کالا وارد می کند. از سویی، تولید سیمان در سال های اخیر نسبت به سنوات گذشته با نوساناتی مواجه بوده است و این امر در آینده محدودیت هایی را در بازار به همراه خواهد داشت. لذا تقاضای احیاء نامه شماره ۶۰/۷۹۵۲۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۱۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت، که بر اساس آن صادرات سیمان صرفا از طریق کارت بازرگانی واحد تولیدی و یا بصورت معرفی نماینده یا نمایندگان رسمی کارخانجات تولید کننده سیمان در مبادی گمرکی خروجی به کشور افغانستان و ترکمنستان صورت می پذیرفت را دارد.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	عمده ایرادات و مشکلات در این خصوص به شرح زیر است: ۱- قیمت گذاری سیمان با نرخ های مصوب توسط نهادهای نظارتی جهت مصرف داخل که این امر منجر به خرید در داخل و صادرات به خارج کشور می شود. ۲- سیمان مورد نیاز کشور به خارج از کشور صادر می گردد ۳- تفاوت قیمت محصولات کارخانجات سیمان در فروش داخل و صادراتی منجر شده برخی افراد سیمان داخلی (با قیمت کمتر) را خریداری و صادر نمایند که این اقدام باعث می شود کارخانجات نتوانند با اشخاص حقیقی رقابت نمایند. در حقیقت نرخ سیمان در فروش داخلی و خارجی متفاوت است. سیمان عرضه شده در داخل کشور و وبورس کالا با قیمت پایین تر از سیمانی صادراتی است که کارخانجات عرضه می کنند. ۴- برخی افراد سیمان داخلی ارزان را خریداری و صادر می کنند و این اختلاف قیمت ها رقابت اشخاص حقیقی و کارخانجات سیمان را نامتوازن نموده است. ۵- صادرات موردی منجر می شود در بازگشت ارز و رفع تعهد ارزی به کشور آسیب برساند ۶- کارخانجات سیمان می بایست محصولات خود را برای بازارهای صادراتی با نمایندگان رسمی خود عرضه نمایند. ۷- سیمان تولید شده جهت نیاز داخل کشور می بایست در حوزه ساخت و ساز داخلی مورد استفاده قرار گیرد.		

نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی:

در پنجاه و نهمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی، چالش‌های صادرات محصولات سیمانی، مطرح و بررسی گردید.

«علی اکبر لبافی» رئیس دبیرخانه شورا گفت: کارخانجات سیمانی استان به نمایندگی مجتمع سیمان غرب طی مکاتباتی اعلام نموده اند عرضه سیمان در بورس کالا بصورت صد در صدی توسط کارخانجات سیمان کشور تحت نظارت سازمان حمایت از مصرف کننده و تعیین قیمت های کف صورت می پذیرند، با توجه به اینکه نرخ های بورس در راستای تنظیم بازار و حمایت از مصرف کنندگان در سطح کشور، بصورت حداقل در نظر گرفته شده است و نظر به اینکه با توجه به ظرفیت بالای تولید سیمان در استان خراسان رضوی و متقابلا تقاضای داخلی پایین تر، قیمت انواع سیمان در بازار بورس فیزیکی برای استان خراسان رضوی همواره در کف بوده و به هیچ عنوان رقابتی نمی شود و با همان قیمت های کف عرضه و خرید انجام می شود، اخیرا عده ی از افراد به منظور صادرات سیمان به کشورهای همسایه، نسبت به خرید سیمان از بورس کالا و یا عوامل توزیعی اقدام و مبادرت به صادرات سیمان با کارت های بازرگانی شخصی (اکثریت غیر قابل پیگیری) می نمایند. با در نظر گرفتن شرایط بازارهای صادراتی و همچنین بر هم زدن نرخ صادرات (خرید ارزان برای تجار افغانستان و ضرر برای تولید کنندگان از این بابت و ضرر دولت در کاهش ارز آوری) عدم رفع تعهدات ارزی و همچنین موجب مشکلات متعدد برای واحدهای تولیدی و در بازار داخلی و ایجاد کمبود سیمان در فصول پیش رو خواهد شد چرا که به علت قطع گاز کلینگر اکثر کارخانجات به حداقل رسیده و از طرفی شروع فصل کار (گرم) تقاضا را افزایش خواهد داد لذا درخواست گردیده در راستای حمایت از تولید، مدیریت بازار داخلی و بهبود روند صادرات و امکان ارز آوری از صادرات سیمان در شرق کشور به صورت رسمی که طی سال گذشته به نحو احسن توسط کارخانجات تولید کننده انجام شده است، همانند گذشته صادرات سیمان صرفا از طریق کارت بازرگانی واحد تولیدی و یا بصورت معرفی نماینده یا نمایندگان رسمی کارخانجات تولید کننده سیمان در مبادی گمرکی خروجی به کشور افغانستان و ترکمنستان صورت پذیرد.

«رضا کشاورز»، به عنوان نماینده مجتمع سیمانی غرب آسیا نیز در این نشست با اشاره به چالش های واحدهای تولیدی سیمان استان، عنوان کرد: برخی از افراد به خرید سیمان از بورس کالا با نصف قیمت اصلی آن اقدام کرده و سیمان تولیدی را صادر می کنند. صادرات سیمان تولیدی استان با قیمت کمتر از واحدهای تولیدی اصلی صادرکننده سیمان، آسیب جدی به بازار صادراتی این کالا وارد می کند. از سویی، تولید سیمان در سال های اخیر نسبت به سنوات گذشته با نوساناتی مواجه بوده است و این امر در آینده محدودیت هایی را در بازار به همراه خواهد داشت لذا تقاضا می شود صادرات به روش و ساز و کار قبلی برگردد.

شیوه نامه حمایت از صادرات تمامی چالش های صادرات سیمان را رفع می کند

سپس «محمدعلی امیرفخریان»، رئیس اداره بازرگانی خارجی اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان با اشاره به تدوین شیوه نامه تجارت در کشور، بیان کرد: دستورالعمل (شیوه نامه) حمایت از صادرات، از اواسط سال آتی اجرایی خواهد شد. بر اساس شیوه نامه جدید، صادرکنندگان باید درخواست صادرات خود را در سامانه تجارت ثبت کرده و در صورت تایید،

جمع بندی جلسه
کارگروه تخصصی
(کارشناسی) به تاریخ

۱۴۰۲/۱۲/۲۱

اقدام کنند. پس از ثبت درخواست، تمامی اطلاعات فرد حقیقی و حقوقی از جمله میزان ایفای تعهدات ارزی آن نمایش داده خواهد شد. در صورتی که فرد حقیقی و حقوقی تعهد ارزی صادرات گذشته خود را انجام نداده باشد، درخواست آن تایید نخواهد شد. از اواسط سال آتی و با اجرایی شدن شیوهنامه جدید حمایت از صادرات، هر کارت بازرگانی سالانه مجوز ۱۰۰ هزار دلار صادرات دارد و در صورتی که رفع تعهد ارزی را انجام دهد، سقف صادرات افزایش پیدا می کند.

وی افزود: می توان از مسیر شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان نسبت به تسریع فرآیند اجرایی شدن شیوهنامه جدید حمایت از صادرات در استان اقدام نمود.

امیرفرخریان در خصوص صادرات سیمان تولیدی استان نیز گفت: در صورتی که واحد تولیدی، برای محصولات صادراتی، دارای پاکت یا بسته بندی متفاوتی باشد؛ افراد حقیقی و حقوقی متقاضی صادرات سیمان، تنها با دریافت مجوز از واحدهای تولیدی و تایید آنان می توانند اقدام به صادرات کنند.

سپس «محمد سهامیان مقدم»، رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی اتاق بازرگانی مشهد خاطرنشان کرد: خراسان رضوی، قطب تولید سیمان در کشور است. صنایع استان با مشکلات و آسیب های متعددی مواجه هستند که با برنامه ریزی صحیح در حوزه صادرات به ویژه از سوی واحدهای تولیدی، می توان بخشی از آسیب و ضرر و زیان به این واحدها را رفع و جبران کرد. افراد حقیقی و حقوقی متقاضی صادرات سیمان، باید این محصول را از واحد تولیدی و با قیمت صادراتی از درب کارخانه، خریداری کنند.

سرکار خانم ایجی مسئول صادرات سیمان سفید شرق استان نیز با بیان اینکه، ازبکستان یکی از بازارهای اصلی صادرات سیمان سفید استان است، خاطرنشان کرد: هر کیلوگرم سیمان صادراتی، ۷۰ دلار قیمت دارد. در صورتی که برخی شرکت ها با خرید سیمان از بورس کالا، سیمان را با نرخ ۴۰ دلار به بازارهای صادراتی، ارسال می کنند. این گونه صادرات، ارزآوری اندکی برای کشور دارد و به بازار داخلی نیز آسیب وارد می کند.

وی با بیان اینکه ۱۰۰ درصد سیمان تولیدی کشور در بورس کالا عرضه می شود، افزود: میزان تولید سیمان واحدهای تولیدی کشور نسبت به میزان تقاضای این کالا اندک است. از طرفی، کیفیت سیمان صادراتی با سیمان تولیدی برای بازارهای داخلی متفاوت است و در تمامی خریدهای بورسی، بر عدم امکان صادرات کالا تاکید می شود؛ لذا پیشنهاد می گردد صادرات سیمان به روال پیشین بازگردد و در صورتی که فرد حقیقی و حقوقی تمایل به صادرات سیمان دارد، تاییدیه لازم را از واحد تولیدی دریافت کند.

لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی استان در جمع بندی این دستورکار بیان کرد: با توجه به مباحث مطروحه، پیشنهاد می شود با توجه به عدم اجرای شیوهنامه حمایت از صادرات، مادامی که زیرساخت های لازم نظارت بر صادرات فراهم نشده است، تنها شرکت های تولیدکننده سیمان و نمایندگان آنان، امکان صادرات داشته باشند.

وی اظهار کرد: واحدهای تولیدی سیمان، بسته بندی متفاوتی برای کالاهای تولیدی داخلی و صادراتی دارند. با توجه به اینکه زیرساخت های لازم برای نظارت فراهم نشده است، گمرک بایستی با جلوگیری از ارسال سیمان با بسته بندی و

رنگ پاکت تولیدی مربوط به بازار داخلی، از صادرات غیرمجاز آن جلوگیری کند که نماینده محترم گمرک اعلام می کنند این امکان وجود ندارد

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، دفتر فنی و امور عمرانی استانداری خراسان رضوی، اداره کل تامین اجتماعی استان خراسان رضوی، اداره کل گمرک مشهد، شهرسازی شهرداری مشهد، شهرداری منطقه ۱۰ مشهد، شهرداری منطقه ۱۲ مشهد، کمیسیون حقوقی و قضائی اتاق، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی، خانه صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی، مجتمع سیمان غرب آسیا، مجتمع سیمان سفید شرق،

جمع بندی مورد توافق اعضا:

با عنایت به آنچه به صورت مفصل در شرح مذاکرات آمده است، بر اساس نامه شماره ۶۰/۷۹۵۲۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۱۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت، برای ساماندهی صادرات سیمان واحدهای تولیدی و جلوگیری از رقابت منفی صادرکنندگان حسب درخواست انجمن صنفی کارفرمایان صادرات سیمان صرفا از طریق واحدهای مجاز به صادرات (واحدهای تولیدی و یا نمایندگان رسمی آنها که حدود ۷۷ شرکت می باشند) در مبادی گمرکی انجام می گردید. در سال ۱۴۰۱ طی نامه شماره ۶۰/۱۷۷۳۴۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت، محدودیت صادرات محصولات صناعی معدنی از جمله محصولاتی شیشه ای، سیمانی، کاشی و ... کان لم یکن و صادرات محصولات معدنی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی با رعایت سایر شرایط و ضوابط امکان پذیر می باشد.

مجتمع غرب آسیا (صادرکننده نمونه استانی در سال ۱۴۰۲) به نمایندگی از سایر کارخانجات سیمانی استان خراسان رضوی طی نامه شماره ۹۴۸۱۳-۰۲ ت ص مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۵، اعلام نمود، عرضه سیمان در بورس کالا به صورت صد درصدی توسط کارخانجات سیمان کشور تحت نظارت سازمان حمایت از مصرف کننده و تعیین قیمت های کف عرضه انجام می شود. حال از یک طرف با توجه به اینکه این قیمت در راستای تنظیم بازار و حمایت از مصرف کنندگان با مبلغ حداقل در نظر گرفته شده است از طرف دیگر اخیرا عده ای از افراد سیمان توزیع داخلی را از بورس کالا یا فروشندگان عمده خریداری و با کارت های بازرگانی حقیقی آن را به طرق مختلف از طریق ایستگاه ره آهن مطهری یا مرز سرخس با قیمت پایین تر از نرخ صادراتی به کشورهای همسایه از جمله افغانستان، ترکمنستان و ازبکستان و ... صادر می نمایند که این فرایند ضمن آسیب به بازار صادرات و برهم زدن نرخ آن با عث عدم رفع تعهدات ارزی می شود، ایجاد کمبود سیمان و افزایش تقاضا در بازار داخلی، دوگانگی در تایید کیفیت سیمان صادرشده در کشورهای مقصد و کاهش اعتبار و در نهایت از دست رفتن بازارهای هدف می گردد. علیهذا با توجه به توضیحات فوق این موضوع در دستور کار دبیرخانه شورا قرار گرفت و پس از بحث و تبادل تصمیمات زیر اتخاذ گردید

پیشنهاد اول:

دو پیشنهاد با توجه به مذاکرات مفصل صورت گرفته و برای حفظ و پایداری تولید، به شورای گفت و گو جهت اتخاذ تصمیم ارائه می گردد. • ضرورت احیاء نامه شماره ۶۰/۷۹۵۲۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۱۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت، که بر اساس آن صادرات سیمان صرفاً از طریق کارت بازرگانی واحد تولیدی و یا بصورت معرفی نماینده یا نمایندگان رسمی کارخانجات تولید کننده سیمان در مبادی گمرکی خروجی به کشور افغانستان و ترکمنستان صورت پذیرد. • واحدهای تولیدی سیمان می توانند ضمن بررسی مدارک بازرگانان متقاضی دریافت نمایندگی صادرات سیمان که در سیستم جامع تجارت دارای سابقه صادرات می باشند و احراز شرایط نسبت به اعطاء نمایندگی فروش اقدام نمایند. پیشنهاد دوم: • هرچند برخی از واحدهای تولیدی امکان رنگبندی پاکتهای سیمان صادراتی را ندارند و لیکن مقرر شد پیشنهاد دوم نیز به شورا ارائه گردد که بر اساس این پیشنهاد، واحدهای تولیدی سیمان نسبت به تفکیک رنگبندی پاکتهای سیمان صادراتی و داخلی اقدام نمایند و گمرک تدابیر لازم جهت جلوگیری صادرات سیمان مورد نیاز بازار داخلی از سیمان صادراتی و ساز و کار اجرایی را فراهم نماید.	
دو پیشنهاد با توجه به مذاکرات مفصل صورت گرفته و برای حفظ و پایداری تولید، به شورای گفت و گو جهت اتخاذ تصمیم ارائه می گردد. پیشنهاد اول: • ضرورت احیاء نامه شماره ۶۰/۷۹۵۲۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۱۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت، که بر اساس آن صادرات سیمان صرفاً از طریق کارت بازرگانی واحد تولیدی و یا بصورت معرفی نماینده یا نمایندگان رسمی کارخانجات تولید کننده سیمان در مبادی گمرکی خروجی به کشور افغانستان و ترکمنستان صورت پذیرد. • واحدهای تولیدی سیمان می توانند ضمن بررسی مدارک بازرگانان متقاضی دریافت نمایندگی صادرات سیمان که در سیستم جامع تجارت دارای سابقه صادرات می باشند و احراز شرایط نسبت به اعطاء نمایندگی فروش اقدام نمایند. پیشنهاد دوم: • هرچند برخی از واحدهای تولیدی امکان رنگبندی پاکتهای سیمان صادراتی را ندارند و لیکن مقرر شد پیشنهاد دوم نیز به شورا ارائه گردد که بر اساس این پیشنهاد، واحدهای تولیدی سیمان نسبت به	پیشنهادهات

تفکیک رنگبندی پاکت‌های سیمان صادراتی و داخلی اقدام نمایند و گمرک تدابیر لازم جهت جلوگیری صادرات سیمان مورد نیاز بازار داخلی از سیمان صادراتی و ساز و کار اجرایی را فراهم نماید.	
۱- پنجاه و نهمین صورتجلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۱ ۲- نامه شماره ۹۴۸۸۳-۰۲-ک-ص مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۵ سیمان غرب آسیا ۳- نامه شماره ۶۰/۷۹۵۲۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۱۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت ۴- نامه شماره ۶۰/۱۷۷۳۴۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۳ وزارت صنعت، معدن و تجارت	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه